

История на ОУ“Св.св.Кирили Методий“ с. Морава, общ.Свищов

Основно училище „Св.св.Кирил и Методий“ е конкурентноспособно средишно училище, с утвърден престиж и авторитет в бързо изменящите се условия на образователно-възпитателния процес, способно да формира у учениците знания, умения, национални и общочовешки добродетели при подготовката им за социализация и реализация. Педагогическият екип е съставен от високо отговорни личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство, прилагачи творчество и иновативност в осъществяване на образователно-възпитателния процес за изграждане на учениците като граждани на Република България, ЕС и света.

Според летописната книга на училище “ Св. Св. Кирил и Методий”, съхранявана в Държавен архив, гр. В Търново, през 1877 год. в с. Хаджи Муса /дн. Морава/ е построена сграда, предназначена за водене на учебни занятия. Годината **1877/78** се смята за първата учебна година на първоначалното училище. Това е потвърдено и от Националния музей на образованието , гр. Габрово, по данни от Статистика на училищата в Княжество България. Училището било построено в двора на местната църква и имало 3 стаи.

Първият учител е Николай П. Христов от с. Върбица, окръг Шуменски. Той бил назначен за учител и писар в общината през 1879/80 год. , но редовни учебни занятия не можел да провежда, тъй като всеки ден идели различни ученици и той трябвало да преподава все един и същи урок, за да се усвои от новодошлите деца. До 1884 год. Николай П. Христов изгражда известна система на обучение и възпитание, за която е характерно изключително строгата дисциплина. След него последователно са учителствували Драган Крамолински от с. Крамолин, Севлиевско, Ангел Караиванов от Свищов и Димитър Кесаревски от с.Кесарево, окр.В.Търновски. Те обучавали и възпитавали със същите методи, като учителя Николай.

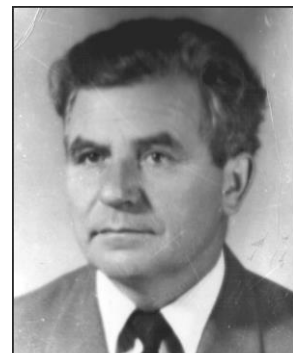
До 1921 год. в селото е имало само начално училище. Занятията се водели в опразнени стаи на бивши кръчми, зимници и други пригодени помещения.

Първото училище

През учебната 1922/23 год. се открива I / V / прогимназиален клас, а през следващата – II /VI/ . Назначен е и първият директор: Стефан Ст. Генов от с. Родина, окр. В. Търновски. Остра необходимост кара тогавашните общественици и училищното настоятелство да се заемат с построяването на нова подходяща училищна сграда. От 1924 год. до 1927 год. сградата е готова и учениците се събират на едно място. Откриването на новото училище става много тържествено с освещаване през есента на 1927/28 учебна година. Незабравими са останали в паметта на моравчани учители като Мичо Пенев, Олга Конова, Радка Енчева, Ангелина Зандова, Кина Мичева, Радка Радева, Стефана Димитрова и други, които са започнали и завършили своя учителски път в с.Морава.

Светла диря оставя след себе си Мичо Пенев – директор на училището от 1924 год. до 1952 год. В продължение на 28 години той умело ръководи учителския колектив.

Стефан Генов
пръв директор на училището

Мичо Пенев
директор 1924 – 1952 г.

Йордан Николов
директор 1953 – 1963 г.

Оскъдни са средствата, които държавата отпуска за издръжка на училищата. Ръководството на училището и обществеността в село Морава са принудени да търсят допълнителни източници за издръжка. Училището става стопанин на около 2 хил. дка ниви, приходите от които отивали за подобряване на материалната база и за подпомагане на бедни ученици.

През 1932 / 33 учебна година бива открит за пръв път III (VII) прогимназиален клас. До това време моравските ученици завършвали основното си образование в с. Овча могила.

След 1953 / 54 година и Морава се радва на един добре комплектован колектив, чийто директор става Йордан Николов Йорданов. На мястото на излизащите в пенсия учители идва млада смяна: Невяна Игнатова, Зорка Енчева, Йорданка Стойчева, Кунка Йорданова, Веска Пульова, Николина Стоянова, Евгения Венкова, Николина Вечева, а след тях и Петранка Анкова, Веска Димитрова, Йордан Лазаров, Снежана Лазарова. Бурните промени настъпили в нашия икономически и обществено-политически живот дават своето отражение в областта на просветата. Вниманието на училищното ръководство и обществеността е насочена към подобряване на материалната база и условията за обучение на подрастващото поколение в селото ни.

През периода 1957 – 1959 година се електрифицира и радиофицира училищната сграда, извършва се водоснабдяването. Учителите заедно с учениците и обслужващия персонал работят за водоснабдяването на училището, а директорът Йордан Николов, учителят Йордан Лазаров и прислужниците Недялко Николов и Петьо Георгиев електрифицират двата етажа на училището и работилницата, което възлиза на 17 хил. лв. икономии.

Георги Пульов
директор 1963 – 1980 г

Милена Колева
директор 1980-1992 г.

Атанаска Василева
директор от 1994 г.

Учителският колектив
през 1933 г.

Учителският колектив
през 1972 г.

През 1960 / 61 учебна година се открива VIII клас с една паралелка от 25 ученици. Освен това за пръв път от 1. I. 1961 година. се открива една група полудневна детска градина с 40 деца. Първата учителка е Василка Борисова Ангелова от с. Вързулица, окр. В. Търновски.

През учебната 1961 / 62 година учениците от с. Деляновци, завършили VII клас постъпват в VIII клас в моравското училище, а през 1968 год. всички ученици се преместват в с. Морава поради закриване на местното училище.

От 1963 / 64 учебна год. директор на училището става Георги Кирилов Пульов. Той продължава традицията, започната от Йордан Николов – увеличаване материалната база на училището и създаването на по-добри условия за обучение и труд.

Учителският колектив, в който се вливат нови млади учители – моравчани, работи неуморно. Редят се години на съзидателен творчески труд. Липсата на тежест и нередовни учители дава

възможност на колектива да достигне високи успехи в обучението и възпитанието на подрастващото поколение.

От 1980 г. до 1992 г. директор на училището става Милена Илиева Колева. С много професионализъм, с присъщите за жената такт и себеподдаване, тя умело ръководи учителския екип. Фактът, че почти всички учители са местни кадри дава възможност да се разгърне широка културно-масова, трудова и спортна дейност сред учащите се. Нареджането на пионерската дружина на III място в окръга говори за значителните резултати в извънкласната работа с учениците. Пионерският футболен отбор, с ръководител Янко Колев, завоюва I място в окръга през учебната 1980/81 год. и участва в републиканското първенство.

Провеждат се рецитали, викторини, вечери и др. Трайни ще останат в съзнанието на учениците тържествата за честване славния юбилей на България – 1300 год. от нейното създаване, празниците около детската асамблея “Знаме на мира”.

Участници в художествена самодейност

Празник на хвърчилата

Лагер в с. Беброво 1983 г.

На палатки в м. “Занталъка”

За честването на 100-годишнината на училището активно участие вземат учениците, учителите, помощния персонал, родителите и предприятията на територията на село Моравя. Направена е идейно издържана украса на училището от свищовския художник Марко Волински. В деня на честването се открива музейна сбирка в училището, дело на учителския колектив.

Съвременната сграда на училището

Училищният колектив през 2009/10 г.

В периода от 1976 до 1989 година училището провежда учебно-възпитателна работа с учениците при целодневен режим – сутрин учителите преподават новите знания, а следобед ръководят подготовката на учениците за следващия ден. За този експеримент училището е избрано от окръжния инспекторат – гр. В. Търново.

Традициите в моравското училище продължават и след демократичните промени през 1989 год. В края на своя учителски стаж, от 1992 г. до 1994г., директор на училището е Йордан Георгиев Лазаров. Той поема отговорностите на този пост в нелекото време на промени и реформи. Учителският колектив работи с ентузиазъм и професионализъм, осигуряват се условия за успешно протичане на учебно-възпитателния процес.

От 1994 /95 учебна година директор на училището става Атанаска Петрова Василева. По това време по-голямата част от местните учители напускат училище поради пенсиониране и след кратък период на тежест, се комплектова млад екип от учители, специалисти в своята област.

Интересът у учениците към миналото на селото се развива чрез осъществяване на свободно-избираема подготовка по краезнание. Учениците с радост и въодушевление събират и обогатяват музейната експозиция с предмети от миналото, издирват предания и легенди за селото, записват песни и обичаи от родния край. С помощта на г-жа Веска Пульова е възстановен обичая “ Баба Марта “ с участието на ученици и учители, изпълнен в къщата на Росица Илиева.

Съхраняването на традициите продължи чрез провеждане на ежегодни изложби с предмети, изработени от учениците – сурвакници, мартеници, великденски яйца и др. Незабравими ще останат празниците посветени на Деня на народните будители, годишнините от гибелта на Васил Левски, Освобождението на България, Деня на славянската писменост и българската култура и др. Записите на част от тях се съхраняват в училищната видеотека.

Баба Марта в дома на Росица Илиева – 2001г.

Посрещане на пролетта в Деляновската гора

От 2001 год. е възстановено честването на патронния празник на училището - 11 май - Ден на светите братя Кирил и Методий според Юлианския календар. Енорийският свещеник отец Евгений тържествено освещава иконата на Св. Св. Кирил и Методий, подарена на училището от Кметството и извършва водосвет на сградата, всички ученици и учители. В официалната документация училището се именува “ Св. Св. Кирил и Методий “.

Откриване на учебната година

Шествие за празника на славянската писменост

След поземлената реформа, в резултат на дълги съдебни дела, през 2002 год. е възстановена собствеността на училището върху горите – 412 дка. Поради невъзможност да бъде върната собствеността върху училищните земи, училището получава компенсаторни бонове. Благодарение на средствата, получени от продажба на част от тях е направен наложителния от много време външен ремонт на сградата и е обновена почти изцяло материалната база на училището. Сменя се обзавеждането в класните стаи, закупуват се учебни пособия, съобразно новите учебни програми. Разширява се фонда на училищната библиотека с учебници и учебно-помощна литература. Осигуряват се безплатни учебници за всички ученици въпреки трудностите и проблемите.. Обзаведен е модерен компютърен кабинет, който се използва пълноценно в учебно-възпитателния процес.

От 2008 година училището преминава към делегиран бюджет. Това налага търсене на допълнителни средства за финансиране. Реализират се проекти по Програмата „Местни инициативи”, ПУДДОС към МОСВ, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, благодарение на които поетапно се обновява наличната материална база.

Занимания в ПИГ

Рисунка на асфалт

В компютърния кабинет

Награждаване на участниците в конкурси

От 2009 г. ОУ “ Св. Св. Кирил и Методий “ е средишно и в него се обучават ученици от с. Морава, с. Деляновци, с. Драгомирово, с. Козар Белене и с. Червена. Учебният процес се ръководи от г-жа Атанаска Василева - директор на училището и високо квалифицирани учители. За подобряване качеството на образование е въведена целодневна организация на обучение. Ежегодно се провеждат екскурзии с учебна цел, организират се походи, състезания, тържествено се отбелязват официалните празници.

За повече от 140 год. съществуване от създаването си до днес училището подготвя над 4000 млади хора, от които повече от 250 с висше образование. В класните стаи се води пълноценен учебен процес, насочен към овладяване на системни и трайни знания и умения от всички ученици.

Не без чувство на гордост трябва да отбележим, че въпреки трудностите, ОУ “Св. Св. Кирил и Методий“ продължава да бъде център на просветата и културата в село Морава. Опирайки са на здравите основи, положени от първите, училището продължава да развива богатите традиции, съхранени през дългите години на своето съществуване.